

DE DENNEN

woonzorg & revalidatie

Visie op euthanasie

Standpunt van De Dennen, vertegenwoordigd door de Raad van Bestuur, en aanbevelingen bij een concreet verzoek tot euthanasie.

De Dennen vzw

Nooitrust 18, 2390 Malle | T 03 380 15 30 | www.dedennen.be

1. De wet

Definitie

Euthanasie is opzettelijk levensbeëindigend handelen door een andere dan de betrokkene, op diens verzoek. De andere moet een arts zijn. De betrokkene dient meerderjarig, handelingsbekwaam en bewust te zijn.

Voorwaarden

- A. Het euthanasieverzoek is schriftelijk, gedateerd en getekend door de betrokkene, het is vrijwillig en weloverwogen, en gaat uit van een herhaalde vraag.
- B. De patiënt bevindt zich in een medisch uitzichtloze situatie van aanhoudend fysisch of psychisch lijden, dat niet gelenigd kan worden, en het gevolg is van een ernstige, ongeneeslijke door ziekte of ongeval veroorzaakte aandoening.
- C. Punt B moet door een tweede onafhankelijke arts worden bevestigd.
- D. Bij niet-terminale patiënten moet dit alles nogmaals door een derde onafhankelijke arts (hetzij een psychiater, hetzij een arts met deze materie vertrouwd) worden bevestigd, en er moet minstens één maand verlopen tussen de aanvraag en de uitvoering van de euthanasie.
- E. Euthanasie bij wilsonbekwamen kan enkel mits voorafgaande geschreven wilsverklaring die maximaal 5 jaar oud is. Dergelijke wilsverklaring is enkel geldig of van toepassing bij patiënten in een onomkeerbare coma.

De euthanasie-aangifte is wettelijk verplicht, en moet volgens een strikt bepaald patroon gedaan worden bij de Federale Controlecommissie. Er bestaan hiervoor vooraf gedrukte formulieren en een welbepaalde procedure bij het invullen ervan.

2. Bedenkingen en verduidelijkingen

- A. De euthanasiewet, gestemd in 2002, heeft geleid tot legalisatie van euthanasie, zodat deze daad uit de strafwet wordt gehaald. Het is echter fundamenteel te weten dat euthanasie op zich geen afdwingbaar recht is, enkel het stellen van de vraag naar euthanasie is een recht. Patiënten hebben dus het recht euthanasie te vragen, maar kunnen geen recht op euthanasie claimen.
- B. De arts kan nooit of te nimmer tot euthanasie gedwongen worden, ook niet indien euthanasie via één of andere wilsverklaring zou gevraagd worden. Er is actueel ook geen doorverwijsplicht naar een andere arts in geval euthanasie geweigerd wordt door de eerst geraadpleegde arts.
- C. Een verzorgingsinstelling kan evenmin verplicht worden tegemoet te komen aan een vraag tot euthanasie.
- D. Elke werknemer in een verzorgingsinstelling heeft steeds het recht hulp bij het uitvoeren van een euthanasieprocedure te weigeren. Ook een apotheker mag de hem voorgelegde voorschriften voor euthanatica weigeren af te leveren.

3. Standpunt van de Raad van Bestuur

Heel de problematiek rond euthanasie en alle andere medische beslissingen omtrent het levenseinde van patiënten is een uiterst delicate materie, zodat de Raad van Bestuur heeft getracht omtrent deze levensbeschouwende vragen een standpunt in te nemen.

Aangezien een euthanasieverzoek steeds een uiterst ingrijpende daad is, niet alleen voor de patiënt die het verzoek heeft geformuleerd, doch ook voor heel zijn entourage (familie en vrienden enerzijds en heel het verzorgend team anderzijds), moet elke vraag tot euthanasie steeds met de grootste zorgvuldigheid behandeld worden. Men moet trachten 'de vraag achter de vraag' te begrijpen. Elk verzoek tot euthanasie moet dan ook behandeld worden door het palliatief supportteam, dat zo mogelijk en zo nodig, valabele alternatieven zal voorstellen. Dit proces, waarbij het palliatief supportteam van meet af aan wordt betrokken, wordt 'palliatieve filter' (stuurgroep palliatieve zorg) genoemd.

Aangezien heden ten dage de begrippen palliatieve zorg en euthanasie geen echte tegenpolen meer vormen, maar eerder moeten gezien worden als elkaar aanvullende entiteiten in de zorg voor de terminale patiënt, bepleit de Raad van Bestuur een cultuur van zorgzaam zoeken naar een menswaardig levenseinde, waarbij de voorkeur wordt gegeven aan strikte palliatieve zorg.

De Raad van Bestuur pleit dus eerder voor een filosofie van ontrading van euthanasie.

a. SP-dienst

Aangezien het hier een revalidatiedienst betreft, zal de vraag naar euthanasie zich hier normalerwijze niet voordoen. Desgevallend zal indien nodig de palliatieve filter ingelast worden. Indien hierdoor geen bevredigend antwoord wordt gegeven aan de zorgvrager, wordt de vraagstelling in het Directiecomité besproken en zal de patiënt worden doorverwezen

b. Rusthuis en rust- en verzorgingstehuis

Aangezien een eventueel euthanasieverzoek hier volledig in de privésfeer van een bewoner wordt behandeld, heeft het Directiecomité hier juridisch geen zeggenschap, op voorwaarde uiteraard dat aan alle wettelijke voorwaarden inzake euthanasie wordt voldaan. Na samenspraak met directie en verpleging, zal de behandelende arts de volledige verantwoordelijkheid dragen met betrekking tot deze procedure, inclusief de correcte aangifte bij de Federale controlecommissie. Ook hier zal uiteraard nooit een werknemer (verpleegkundige of paramedicus) kunnen verplicht worden tot enige medewerking. Er gebeurt een melding van een uitgevoerde euthanasie in het eerstvolgende Directiecomité.

